

အပိုင်း ၄

ဖယ်ဒရယ် ဘဏ္ဍာရေးစနစ်နှင့်
သဘာဝသယံဇာတ အရင်းအမြစ်များ

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

The Asia Foundation

ဤသင်ရိုးအား

အာရှဖောင်ဒေးရှင်းနှင့်အတူ ပါမောက္ခ Paul A. R. Hobson နှင့်

အောက်ပါပုဂ္ဂိုလ်များမှ ရေးဆွဲပြုစုထားပါသည်။

Matthew Arnold
Nicola Williams
Lea Lybecker
Kyaw Myo Oo

ဤသင်ရိုးအား အမေရိကန်နိုင်ငံ၏ နိုင်ငံတကာ ဖွံ့ဖြိုးရေးအေဂျင်စီမှ တစ်ဆင့် အမေရိကန်ပြည်သူမှ ပံ့ပိုးပေးထားပါသည်။ သင်ရိုးတွင် ပါဝင်သော အကြောင်းအရာများသည် အာရှဖောင်ဒေးရှင်း၏ အဘော်ဖြစ်ပြီး အမေရိကန်နိုင်ငံ၏ နိုင်ငံတကာ ဖွံ့ဖြိုးရေးအေဂျင်စီ (သို့ မဟုတ်) အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုအစိုးရ၏ သဘောထားအမြင်များကို ကိုယ်စားပြုခြင်း မရှိပါ။

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

ဝေါဟာရ အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆိုချက်များ

အသားတင်ဘဏ္ဍာရေးအကျိုးအမြတ်

လူတစ်ဦးချင်းစီမှ ပေးဆောင်ရသည့်အခွန်ငွေနှင့် လူတစ်ဦးချင်းစီအတွက် ရရှိသည့် အကျိုးအမြတ်များအကြား ခြားနားချက်။

တန်းတူညီမျှစေရန်ပေးချေသည့်ငွေ

လက်ရှိဝင်ငွေနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများထောက်ပံ့ခြင်းဆိုင်ရာ ကုန်ကျစရိတ်များ၏ ခြားနားချက်များကို တန်းညီစေရန် ရည်ရွယ်၍ ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုအစိုးရမှ ပြည်နယ်၊ တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများသို့ ပေးအပ်သည့်ငွေ။

သဘာဝအရင်းအမြစ်များကို တူးဖော်လုပ်ပိုင်ခွင့် ငှားရမ်းခ

သဘာဝအရင်းအမြစ်များ တူးဖော်မှု ကုန်ကျစရိတ်၊ သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းစရိတ်၊ လုပ်ငန်းနေရာများကို ဖော်ဆောင်လုပ်ကိုင်ခြင်းကြောင့် ပေးရသော လျော်ကြေးငွေ စသည်တို့ကို တွက်ချက်ပြီးနောက် အသားတင်ရငွေ။

သဘာဝအရင်းအမြစ်များကို တာဝန်ခံခြင်း

သဘာဝ သယံဇာတများနှင့် ပတ်သက်၍ ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုများ

ပါဝင်သည့် အကြောင်းအရာများ

- ၁ သဘာဝသယံဇာတ ထုတ်ယူမှုများ မည်သည့်နေရာတွင် ရှိနေသနည်း။
- ၂ သဘာဝသယံဇာတ တာဝန်ခံမှုအတွက် မည်သည့်ရွေးချယ်မှုများ ရှိသနည်း။
- ၃ သဘာဝသယံဇာတမှရရှိသော ဝင်ငွေမျှဝေခြင်းအတွက် မည်သည့်ရွေးချယ်မှုများ ရှိသနည်း။
- ၄ သဘာဝသယံဇာတမှ ရရှိသောဝင်ငွေသည် ဘဏ္ဍာရေးအကျိုးအမြတ် (NBFs) အပေါ် မည်သို့ သက်ရောက်မှုများ ရှိနေသနည်း။
- ၅ သဘာဝသယံဇာတမှရရှိသောဝင်ငွေများအပေါ် ကွာဟချက်အတွက် မည်သို့ သော ညီမျှမှုဆိုင်ရာ သက်ရောက်မှုများ ရှိနေသနည်း။

မြန်မာနိုင်ငံရှိ သဘာဝ အရင်းအမြစ်များ

- သဘာဝအရင်းအမြစ် ထုတ်လုပ်တူးဖော်ခြင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံ စီးပွားရေး၏ အဓိက မောင်းနှင်အားဖြစ်သည်။
- ၂၀၁၂-၂၀၁၃ မြန်မာနိုင်ငံ၏ တင်ပို့မှု (၇၀%) နီးပါးမှာ သဘာဝ ဓါတ်ငွေ့၊ သတ္တုတူးဖော်ခြင်းနှင့် သစ်ထုတ်လုပ်ခြင်းတို့မှ လာခြင်းဖြစ်သည်။
- သဘာဝဓါတ်ငွေ့သည် မြန်မာ့ထိပ်တန်း တင်ပို့မှု ဖြစ်သည်။ ၂၀၁၇-၁၈ တွင် တင်ပို့မှု စုစုပေါင်း၏ (၅၀%) ရှိပြီး တန်ဖိုးမှာ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၃၁၀၀ မီလီလံ ရှိသည်။
- သဘာဝ အရင်းအမြစ် များသည် ငြိမ်းချမ်းရေး ညှိနှိုင်းမှုများတွင် အဓိက ဆွေးနွေးစရာ အကြောင်းဖြစ်နေသည်။ ဖယ်ဒရယ်၊ စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေးရာ အကြောင်းအရာတို့နှင့်လည်း ဆက်စပ်ယှက်နွယ်နေသည်။
- သဘာဝရင်းမြစ် ဆိုင်ရာ အုပ်ချုပ်စီမံမှုနှင့် အကျိုးအမြတ် ဝေခွဲမှုမှာ ပိုမိုကောင်းမွန်ရေးမှာ မူဝါဒချမှတ်ခြင်း နှင့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု ဖော်ဆောင်ရေး တို့၏ အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံရှိ သဘာဝ အရင်းအမြစ်များ

- ၂၀၁၅ မြန်မာ့ သတ္တုတွင်း ဥပဒေသည် ၁၉၉၄ သတ္တုတွင်း ဥပဒေကို ပြင်ဆင်ထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ကနဦး ပြင်ဆင်မှု နှင့် နည်းဥပဒေ အခက်အခဲများကြောင့် ၎င်းဥပဒေပြုရေး နှောင့်နှေးခဲ့ရသည်။
- နိုင်ငံတော်ပိုင် လုပ်ငန်းများသည် အစိုးရအတွက် အဓိကဝင်ငွေကို ရှာဖွေပေးနေခြင်း ဖြစ်သည် (၅၀ ရာခိုင်နှုန်း)။ မြန်မာ့ရေနံနှင့် ဘာသာဝါဒဝင် လုပ်ငန်း၊ မြန်မာ ကျောက်မျက်ရတနာ လုပ်ငန်း၊ မြန်မာ့သစ်လုပ်ငန်း တို့သည် အကြီးမားဆုံးနှင့် အင်အားအတောင့်တင်းဆုံး လုပ်ငန်းများ ဖြစ်ကြသည်။
- မြန်မာနိုင်ငံသည် ကမ္ဘာ့လုံးဆိုင်ရာ Extractive Industries Transparency Initiative (EITI) အဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံဖြစ်ပြီး သဘာဝ အရင်းအမြစ် ထုတ်ယူခြင်းတွင် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုနှင့် တာဝန်ခံယူမှု တိုးတက်စေရန် လုပ်ဆောင်လျက်ရှိသည်။

အခြေခံဥပဒေ (၂၀၀၈) အပိုဒ်ခွဲ (၃၇)

၃၇။ နိုင်ငံတော်သည်

(က) နိုင်ငံတော်သည် နိုင်ငံတွင်းရှိမြေပေါ်မြေအောက်၊ ရေပေါ်ရေအောက်နှင့်

လေထုတွင်းရှိသယံဇာတပစ္စည်းအားလုံး၏ ပင်ရင်း ပိုင်ရှင်ဖြစ်သည်။

(ခ) နိုင်ငံပိုင်သယံဇာတပစ္စည်းများအားစီးပွားရေးအင်အားစုများက ထုတ်ယူသုံးစွဲခြင်းကို ကွပ်ကဲကြီးကြပ်နိုင်ရန်

လိုအပ်သည့် ဥပဒေပြဌာန်းရမည်။

(ဂ) နိုင်ငံသားများအား ပစ္စည်းပိုင်ဆိုင်ခွင့်၊ အမွေဆက်ခံခွင့်၊ ကိုယ်ပိုင်လုပ်ကိုင်ခွင့်၊ တီထွင်ခွင့်နှင့် မူပိုင်ခွင့်တို့ကို

ဥပဒေ ပြဌာန်းချက်နှင့်အညီခွင့်ပြုရမည်။

၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတွင် သဘာဝသယံဇာတ အားလုံး၏ ပိုင်ရှင်မှာ နိုင်ငံတော်ဖြစ်သည် ဟု ဖော်ပြထားသော်လည်း ပြည်ထောင်စု အစိုးရ နှင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများ အများအကြား သဘာဝရင်းမြစ် ဝင်ငွေ ဝေမျှမှုတိုးမြှင့်ခြင်းကို တားဆီးထားခြင်း မရှိချေ။

၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေ ဇယား ၅

ဇယား ၅ -

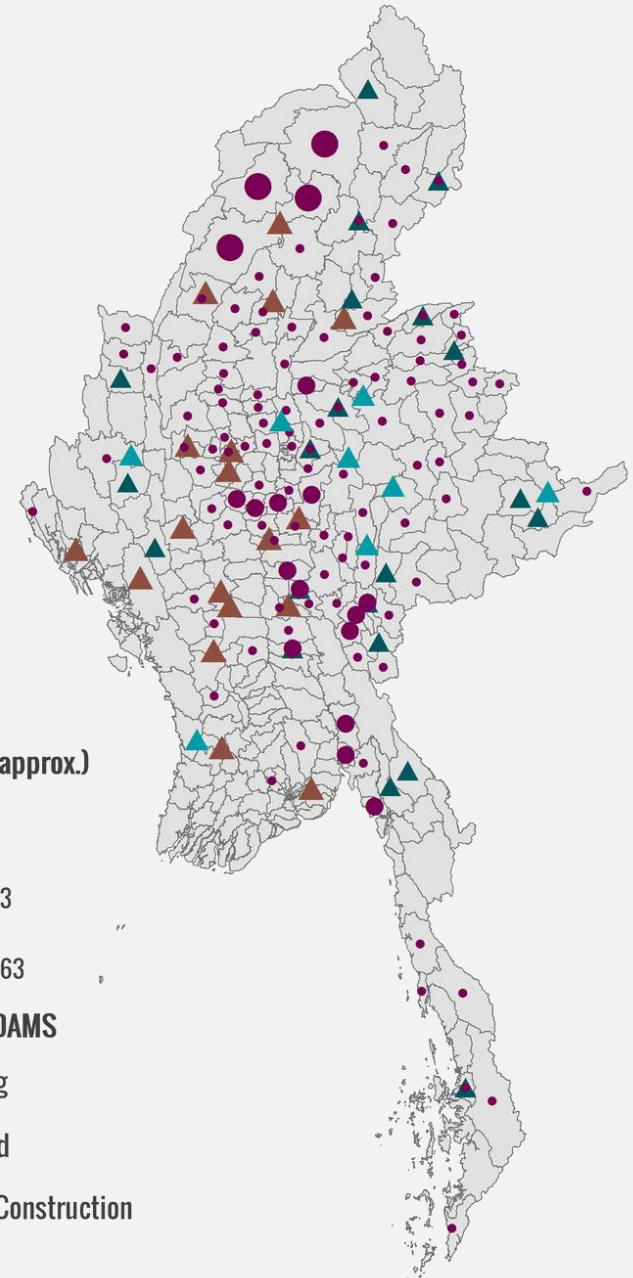
၂၉ . ပြည်ထောင်စုကပြဌာန်းသည် ဥပဒေနှင့်အညီ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အတွင်း ဆောင်ရွက်ခွင့် ရှိသည့် ရေနံ၊ သဘာဝဓါတ်ငွေ့ဆိုင်ရာ အခွန်အခများ

၃၀ . ပြည်ထောင်စုက ပြဌာန်းသည် ဥပဒေနှင့်အညီ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အတွင်း ဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိသည့် သတ္တုနှင့် သတ္တုတွင်းဆိုင်ရာ အခွန်အခများ

ဇယား ၅ တွင် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး တို့သည် ပြည်ထောင်စုဥပဒေနှင့် အညီ ရေနံ၊သဘာဝဓါတ်ငွေ့ဆိုင်ရာ အခွန်အခများ ကောက်ခံနိုင်ခွင့် သတ်မှတ်ပေးထားသည်။ ဤကဲ့သို့ သတ်မှတ်ချက်များကြောင့် ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီး တို့အား ကိုယ်ပိုင်ဝင်ငွေရင်းမြစ် တိုးချဲ့နိုင်လာသည်။ အဆိုပါ ဘဏ္ဍာရေးအစီအမံသည် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကို ပြင်ဆင်စရာမလိုအပ်ပဲ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးတို့၏ ကိုယ်ပိုင်ဝင်ငွေ အရင်းအမြစ်များကို တိုးချဲ့နိုင်သည့် အစီအမံဖြစ်သည်။

သဘာဝသယံဇာတ ထုတ်ယူမှု အခြေအနေ

- မြန်မာနိုင်ငံရှိ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများ အကြား သဘာဝသယံဇာတဝင်ငွေ ခွဲဝေချထားမှုမှာ ကွာခြားမှု များစွာရှိနေသည်။
- ဂြိုဟ်တုပုံရိပ်များဖြင့် (၂၀၁၆) သတ္တုတွင်းများကို ခန့်မှန်းချက်များအရ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး တွင် ထုတ်ဖော်တူးယူမှု အမြင့်ဆုံးနှင့် ချင်းပြည်နယ်တွင် အနိမ့်ဆုံးဖြစ်သည်။
- သဘာဝရင်းမြစ် ကြွယ်ဝမှုကို နိုင်ငံသားတိုင်းခံစားရရန်နှင့် နိုင်ငံအနှံ့ ကွာဟမှုများကြောင့် တန်းတူညီမျှစေခြင်း အစီအစဉ်များ ပိုမိုလိုအပ်လာသည်။

Source: EcoDev-ALARM (2016); ICEM (International Centre for Environmental Management) (2016)

သဘာဝသယံဇာတဆိုင်ရာ တာဝန်ခံမှုအတွက်

ရွေးချယ်မှုများ

- ၁ ပြည်ထောင်စုအစိုးရ ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှု
- ၂ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှု
- ၃ ခွဲဝေသော (ပြည်ထောင်စုနှင့်အတူ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး) ပိုင်ဆိုင်မှု နှင့် စီမံခန့်ခွဲမှု
- ၄ ခွဲဝေသော (ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးနှင့်အတူ ပြည်ထောင်စု) ပိုင်ဆိုင်မှု နှင့် စီမံခန့်ခွဲမှု

သဘာဝသယံဇာတ အရင်းအမြစ်ခွဲဝေမှုအတွက် ရွေးချယ်စရာများ

သွယ်ဝိုက် အရင်းအမြစ် ခွဲဝေခြင်း

ဥပမာတစ်ခုအနေဖြင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး၏ အခြေခံအဆောက်အအုံများ ဆောက်လုပ်ခြင်းအတွက် ငွေကြေးထောက်ပံ့ခြင်း

တိုက်ရိုက် အရင်းအမြစ် ခွဲဝေခြင်း

- ပြည်ထောင်စုအစိုးရမှ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရသို့
- ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရမှ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရသို့
- ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရမှ ပြည်ထောင်စု အစိုးရသို့

သဘာဝသယံဇာတမှရရှိသော ဝင်ငွေ

- ဖယ်ဒရယ်နှင့် ပြည်နယ် အစိုးရများကြားရှိ သဘာဝသယံဇာတမှ ရရှိသော ဝင်ငွေ ခွဲဝေသုံးစွဲမှုသည် နေရာတိုင်းလိုလိုပင် အငြင်းပွားဖွယ်ဖြစ်နေသည်။
- သဘာဝသယံဇာတ ပိုင်ဆိုင်မှုသည် ဗဟိုအစိုးရတွင်ရှိသော် နိုင်ငံသားအားလုံးအပေါ်တွင် အကျိုးအမြတ်ခံစားပိုင်ခွင့် အပ်နှင်းနိုင်သည်။
စည်းမျဉ်း - နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ၏ သဘာဝသယံဇာတသည် ပြည်သူများနှင့် သက်ဆိုင်သည်။
- သဘာဝသယံဇာတအရင်းအမြစ်များသည် ပြည်နယ်များ၏ ပိုင်ဆိုင်မှုအဖြစ်ရှိနေလျှင် ဘဏ္ဍာရေးအကျိုးအမြတ် NFBs များအကြား ကွာဟချက်များ တိုးမြှင့်လာစေနိုင်သည်။
စည်းမျဉ်း - ပြည်နယ်တွင်းနေထိုင်မှုအတွက် တစ်ဦးချင်းအပေါ် ပိုင်ဆိုင်မှု အပ်နှင်းနိုင်သည်
- ဘဏ္ဍာရေးအရ တန်းတူညီမျှစေမှု၊ အကျိုးသက်ရောက်နိုင်စွမ်း ရှိစေရန် နိုင်ငံတော်မှ ပိုင်ဆိုင်မှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ဘဏ္ဍာရေးအကျိုးအမြတ် NFBs များအကြား ကွာဟချက်များကို တန်းတူညီမျှစေရမည် ဖြစ်သည်။
- ကောက်ခံဝင်ငွေများကို ပြန်လည်လွှဲပြောင်းပေးရာတွင် သယံဇာတထုတ်လုပ်မှုကြောင့် လူမှုရေးနှင့် သဘာဝန်းကျင် ထိခိုက်မှုများကိုလည်း ထည့်သွင်းစဉ်းစားသင့်သည်။

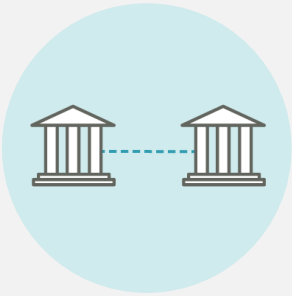
ဝင်ငွေခွဲဝေမှုနှင့် သဘာဝသယံဇာတ

- အရေးပါသော ကန့်သတ်ချက်တစ်ခုမှာ သဘာဝသယံဇာတနှင့် ပက်သက်သည့် ဝင်ငွေ ခွဲဝေရာတွင် သဘာဝသယံဇာတအရင်းအမြစ်များ၏ ငှားရမ်းခ (သယံဇာတတူးဖော်ခြင်းကုန်ကျစရိတ်များ၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ကုန်ကျစရိတ်များနှင့် လုပ်အားခဆိုင်ရာကုန်ကျစရိတ်များစသည်တို့ ပေါင်းစုထားသည့် ကုန်ကျစရိတ်အစုအဖွဲ့ကို နှုတ်ပြီး ကျန်ငွေ) ပြန်လည်ခွဲဝေခြင်းဖြစ်ပြီး ထိုသယံဇာတများကို ရောင်းဝယ်ရာမှ ရရှိလာသည့် ဝင်ငွေကို ခွဲဝေခြင်းမဟုတ်ပါ။
ထိုကန့်သတ်ချက်ကြောင့်ဝင်ငွေခွဲဝေခံရသည့်ရင်းမြစ်များမှရရှိသည့်ဝင်ငွေသည် ၁၀၀ ရာခိုင်နှုန်းအောက်တွင်သာရှိသည်။
- သဘာဝသယံဇာတများပိုင်ဆိုင်မှုကို ဗဟိုချုပ်ကိုင်ထားချိန်တွင် ဘဏ္ဍာရေး အစီအမံများဖြင့် ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများနှင့် ငှားရမ်းခများ မျှဝေခြင်းကို ဟန့်တားနိုင်မည်မဟုတ်ပါ။
- ရင်းမြစ်အခြေခံ၍ ထိုသို့လုပ်ဆောင်နိုင်မည်ဖြစ်သော်လည်း ဘဏ္ဍာရေးအရ ကွာဟချက်များ ပိုမိုများပြားလာနိုင်သည်။

ဝင်ငွေခွဲဝေမှုနှင့် သဘာဝသယံဇာတ

အခြားနည်းလမ်းအနေဖြင့် လိုအပ်ချက် အခြေခံသည့်နည်းဖြင့်လည်း လုပ်ဆောင်နိုင်သည်။ ဥပမာ- အခြေခံအဆောက် အအုံများဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် သက်ဆိုင်သည့် ကုန်ကျစရိတ်မျှခံခြင်း အစီအမံများ။ လိုအပ်ချက်သည် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးတို့၏ စီးပွားရေးကွာဟမှုများကို ထင်ဟင်စေသောအခါတွင် ထိုသို့သော အစီအမံများသည် တန်းတူညီမျှစေခြင်းကို ဖြစ်စေနိုင်သည်။

ငှားရမ်းခ ခွဲဝေခြင်းအတွက် ရွေးချယ်မှုများ

ပြည်နယ်မှ ပြည်နယ်သို့
(အလျားပုံဆောင် ခွဲဝေခြင်း)

ပြည်နယ်မှ ဖယ်ဒရယ်သို့
(ဒေါင်လိုက် ပုံဆောင် ခွဲဝေခြင်း)

ဖယ်ဒရယ်အစိုးရသို့ လွှဲပြောင်းပေးအပ်သော သယံဇာတ ငှားရမ်းခ အချို့အား သယံဇာတ မရှိသည့် ပြည်နယ်များအတွက် ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ရန်နှင့်/သို့ မဟုတ် နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ စီမံကိန်းများအတွက်သုံးစွဲနိုင်သည်။

အသားတင် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ အကျိုးအမြတ်

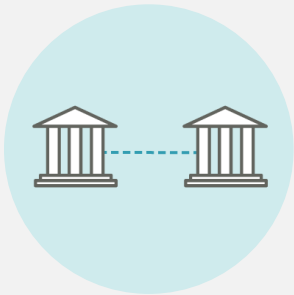
NFB = လက်ခံရရှိသော အကျိုးအမြတ်များ - ပေးထားသော အခွန်ငွေ

ဝင်ငွေခွဲဝေမှုနှင့် သဘာဝသယံဇာတ

သဘာဝသယံဇာတ ပိုင်ဆိုင်မှုမှာ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးတို့၏ စီမံခန့်ခွဲမှုအောက်၌ ရှိသောအခါတွင် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများအကြား ကြီးမားသော ဘဏ္ဍာရေး ကွာဟချက်များ ဖြစ်ပေါ်လာစေနိုင်သည်။

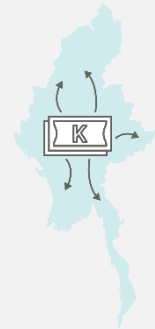
ငှားရမ်းခ ခွဲဝေခြင်းအတွက် ရွေးချယ်မှုများ

ပြည်နယ်မှ ပြည်နယ်သို့
(အလျားပုံဆောင် ခွဲဝေခြင်း)

ပြည်နယ်မှ ဖယ်ဒရယ်သို့
(ဒေါင်လိုက် ပုံဆောင် ခွဲဝေခြင်း)

ဖယ်ဒရယ်အစိုးရသို့ လွှဲပြောင်းပေးအပ်သော သယံဇာတ ငှားရမ်းခ အချို့အား သယံဇာတ မရှိသည့် ပြည်နယ်များအတွက် ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ရန်နှင့်/သို့ မဟုတ် နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ စီမံကိန်းများအတွက်သုံးစွဲနိုင်သည်။

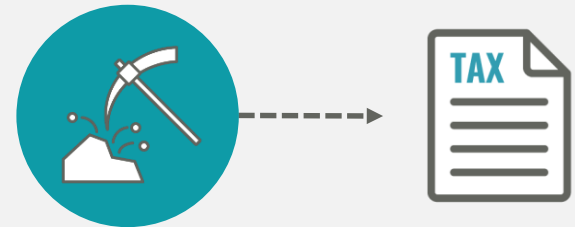
သဘာဝသယံဇာတမှ ရရှိသော ဝင်ငွေများအား ညီမျှစေခြင်း

လူတစ်ဦးချင်းစီအတွက် အရင်းအမြစ်များမှရရှိသည့်
ပျမ်းမျှဝင်ငွေ
ပျမ်းမျှနှင့်အထက်ရရှိသောပြည်နယ်၊တိုင်းဒေသကြီး
များမှ ပျမ်းမျှအောက်သာရှိသော ပြည်နယ်၊
တိုင်းဒေသကြီးများသို့
ဝင်ငွေများကိုပြန်လည်ဖြန့်ဝေပေးခြင်း
တနည်းအားဖြင့် တစ်နိုင်ငံလုံး၏ ပျမ်းမျှနှင့်
တန်းတူညီမျှဖြစ်စေခြင်း
တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်များသို့
ညီတူညီမျှဖြန့်ဝေပေးသည့် ဗဟိုအစိုးရပိုင်ဆိုင်မှုနှင့်
တူညီသည်။

သဘာဝသယံဇာတမှ ရရှိသော ဝင်ငွေများအား ညီမျှစေခြင်း

- ဗဟိုအစိုးရသည် သဘာဝသယံဇာတများမှ ပျမ်းမျှရရှိငွေ ပုံမှန်ထက်အောက် ရောက်သော ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများအား ပြည်ထောင်စုအဆင့်ထိ ညီမျှအောင်ညှိပေးခြင်း သို့မဟုတ် ချမ်းသာကြွယ်ဝသော ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသ ကြီးများကဲ့သို့ တန်းတူညှိပေးပါက - ဖြစ်လာနိုင်ဖွယ်ရှိသော အဓိက အခက်အခဲမှာ အရင်းအမြစ်ရှိသည့် နေရာကို လက်လှမ်းမီရန် ခက်ခဲသည့် ဗဟိုအစိုးရတွင် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ဝန်ထုတ်ဝန်ပိုး ဖြစ်လာနိုင်ခြေ ဖြစ်သည်။
- သဘာဝအရင်းအမြစ် ကဏ္ဍများနှင့် စပ်ဆိုင်နေသော ကော်ပိုရေးရှင်းများ၏ ဝင်ငွေခွန်နှင့် ကုန်ထုတ်လုပ်ခွန်တို့သည် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ မညီမျှခြင်းနှင့် စွမ်းဆောင်မှုအားနည်းခြင်းတို့ ဖြစ်ပွားရာ အရင်းအမြစ် ဖြစ်နေတတ်သည်။

လေ့ကျင့်ခန်း

အဆင့်

၁

သဘာဝအရင်းအမြစ် ဝေမျှခြင်း နည်းလမ်းများကို သုံးသပ်ပေးပါရန်။

အဆင့်

၂

အုပ်စုဖွဲ့ဆွေးနွေးခြင်း (၂၀ မိနစ်)
ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုသစ်များဖြင့် သဘာဝအရင်းအမြစ် ဝေမျှခြင်းကို မည်သို့ လုပ်ဆောင်နိုင်မည်နည်း။ ရေရှည်နှင့် ရေတိုတွင် မည်ကဲ့သို့ လုပ်ဆောင်နိုင်မည်နည်း။

အဆင့်

၃

အုပ်စုအလိုက်တင်ပြခြင်း (၁၅ မိနစ်)
အများအား ပြန်တင်ပြမည့်သူတစ်ဦးကို အဖွဲ့ထဲမှ ရွေးချယ်ပေးပါရန်။

အဓိက

အကြောင်းအရာ

အနှစ်ချုပ်

- မြန်မာနိုင်ငံရှိ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများ၌ သဘာဝသယံဇာတ ရရှိမှုများတွင် ကြီးမားသော ကွာဟမှုများရှိနေသည်။
- ၂၀၀၈အခြေခံဥပဒေတွင် ပြည်ထောင်စုအစိုးရသည် ဘဏ္ဍာရေး စီမံဆောင်ရွက်မှုများမှ တစ်ဆင့် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများနှင့်အတူ သဘာဝသယံဇာတမှ ရရှိသောဝင်ငွေများ ခွဲဝေခြင်း သဘောတူညီမှုတစ်ခု ပြုလုပ်ရန် တားမြစ်ထားခြင်းမရှိပေ။
- ပြည်နယ် သို့မဟုတ် တိုင်းဒေသကြီး၏ သဘာဝသယံဇာတ များ ပိုင်ဆိုင်မှုမှာ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများ အကြား ကြီးမားသော ဘဏ္ဍာရေး ကွာဟမှု ဖြစ်ပေါ်လာစေနိုင်သည်။ ယင်းကို ညီမျှစေရန် ညှိနှိုင်းခြင်းဖြင့် ဆောင်ရွက်သွားရန် လိုအပ်သည်။
- ညီမျှစေရန် ညှိနှိုင်းခြင်းသည် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး များ အကြား သယံဇာတဝင်ငွေများခွဲဝေခြင်းမှ ထွက်ပေါ် လာနိုင်သည်။
- ယင်းအပြင် ပြည်ထောင်စုအစိုးရ နှင့် ပြည်နယ်ခွဲအစိုးရများ ကြား သဘာဝသယံဇာတမှ ရရှိသော ဝင်ငွေများ ခွဲယူခြင်း သဘောတူညီမှု တစ်ခု ပြုလုပ်နိုင်သည်။